

SATVERSMES TIESAS KOLĒĢIJA

Jura Alunāna iela 1, Rīga, LV-1010. Tālrunis: 67830735, 67210274. E-pasts: tiesa@satv.tiesa.gov.lv

LĒMUMS PAR ATTEIKŠANOS IEROSINĀT LIETU

Rīgā

2025. gada 2. oktobrī

Satversmes tiesas 2. kolēģija šādā sastāvā: kolēģijas priekšsēdētāja Anita Rodiņa, tiesneši Veronika Krūmiņa un Mārtiņš Mits, kolēģijas sēdē izskatījusi pieteikuma iesniedzēja [..] pieteikumu par lietas ierosināšanu (ieteikums Nr. 169/2025),

konstatēja:

1. Ieteikuma iesniedzējs lūdz Satversmes tiesu:

1.1. atzīt Kriminālprocesa likuma 128. panta otro daļu (turpmāk – apstrīdētā norma) par neatbilstošu Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 92. panta pirmajam teikumam;

1.2. uzdot Saeimai izstrādāt grozījumus apstrīdētajā normā.

2. Apstrīdētā norma noteic, ka to, cik ticamas ir pierādīšanā izmantojamās ziņas par faktiem, izvērtē, aplūkojot visus kriminālprocesa laikā iegūtos faktus vai ziņas par faktiem kopumā un savstarpējā sakarībā.

3. Saskaņā ar Satversmes 85. pantu Satversmes tiesa savas kompetences ietvaros izskata lietas par likumu atbilstību Satversmei, kā arī citas ar likumu tās kompetencē nodotās lietas. Satversmes tiesas likuma 16. pantā ir izsmeļoši uzskaitītas Satversmes tiesā izskatāmās lietas.

Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 16. panta 1. punktu Satversmes tiesa izskata lietas par likuma atbilstību Satversmei. Ieteikumā ir apstrīdēta likuma normas atbilstība Satversmei. Līdz ar to šā lēmuma 1.1. apakšpunktā minētais prasījums ir piekritīgs Satversmes tiesai.

Savukārt Satversmes tiesai nav ar likumu piešķirta kompetence uzdot likumdevējam izstrādāt likumu grozījumus. Tādējādi šā lēmuma 1.2. apakšpunktā minētais prasījums nav piekritīgs Satversmes tiesai.

4. Personai, iesniedzot konstitucionālo sūdzību, jāievēro Satversmes tiesas likuma 18. un 19.² pantā noteiktās prasības.

Ar spēkā stājušos spriedumu krimināllietā pieteikuma iesniedzējs atzīts par vainīgu noziedzīga nodarījuma izdarīšanā. Viņš norāda, ka tieši apstrīdētās normas dēļ tiesa pieņēmusi netaisnīgu spriedumu, jo esot subjektīvi novērtējusi kriminālprocesā iegūtos faktus un ziņas par šiem faktiem. Pieteikumā pausts uzskats, ka apstrīdētajā normā būtu jāparedz pierādījumu ticamības izvērtēšanas kritērijus. Tādējādi pieteikuma iesniedzējam esot aizskartas Satversmes 92. pantā ietvertās tiesības uz taisnīgu tiesu.

Pieteikumā ietvertie apsvērumi par tiesas rīcību, novērtējot attiecīgā noziedzīgā nodarījuma sastāva esību, nepamato pieteikuma iesniedzēja pamattiesību aizskārumu. Tādējādi nav gūstams apstiprinājums tam, ka tieši apstrīdētā norma, nevis tās piemērošana konkrētajā situācijā, rada viņam Satversmē noteikto pamattiesību aizskārumu.

Vienlaikus no pieteikumam pievienotajiem dokumentiem ir secināms, ka kasācijas instances tiesas lēmums par atteikšanos ierosināt kasācijas tiesvedību attiecīgajā krimināllietā pieņemts un stājies spēkā [datums].

Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 19.² panta ceturtās daļas pirmo teikumu konstitucionālo sūdzību Satversmes tiesai var iesniegt sešu mēnešu laikā pēc pēdējās institūcijas nolēmuma spēkā stāšanās.

Satversmes tiesas likumā noteiktais konstitucionālās sūdzības iesniegšanas termiņš ir konstitucionālās sūdzības saturu veidojošs noteikums, kura neievērošana liedz pieeju Satversmes tiesai. Paredzot šo termiņu, likumdevējs ir prezumējis, ka gadījumā, ja apstrīdētā norma personai rada būtisku pamattiesību aizskārumu, tā nekavējoties vērsīsies Satversmes tiesā. Jo ilgāk persona pacieš savu tiesību aizskārumu, jo mazāk tā ir ieinteresēta savu pamattiesību aizsargāšanā. Turklāt Satversmes tiesa ir atzinusi, ka minētais termiņš ir uzskatāms par samērīgu un pietiekami garu, lai persona varētu sagatavot un iesniegt konstitucionālo sūdzību (sk. *Satversmes tiesas 2021. gada 28. maija lēmuma par tiesvedības izbeigšanu lietā Nr. 2020-52-01 16. un 16.1. punktu*).

Senāta rīcības sēdes lēmums par atteikšanos ierosināt kasācijas tiesvedību stājās spēkā [datums]. Pieteikums Satversmes tiesā iesniegts 2025. gada 15. septembrī (pasta zīmogs). Tādējādi minētais sešu mēnešu termiņš nav ievērots.

Līdz ar to pieteikums neatbilst Satversmes tiesas likuma 19.² panta ceturtās daļas pirmajā teikumā noteiktajām prasībām.

Ņemot vērā konstatēto un pamatojoties uz Satversmes tiesas likuma 20. panta piektās daļas 1. un 3. punktu, Satversmes tiesas 2. kolēģija

nolēma:

atteikties ierosināt lietu pēc [..] pieteikuma (pieteikums Nr. 169/2025).

Lēmums nav pārsūdzams.

Kolēģijas priekšsēdētāja

Anita Rodiņa